

عنوان مقاله:

ریشه شناسی واژه قرآنی عز و نقش آن در ارزیابی ترجمه های قرآنی

محل انتشار:

همایش ملی نقد زبان‌شناختی ترجمه‌های معاصر فارسی قرآن کریم (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

محمود مکنون - استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه خوارزمی

سلیمان عقدکی - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث دانشگاه خوارزمی

خلاصه مقاله:

واژه قرآنی عز سه بار در قرآن به کار رفته است. لغویان عرب و مفسران مسلمان واژه را از ریشه ع-ز-ر دانسته‌اند و معانی مختلفی برای آن بر شمرده‌اند. مترجمان قرآن نیز نظر به اقوال لغوی، آراء تفسیری و همچنین بافت آیات، هریک در برابر واژه معادلی نهاده‌اند. گرچه به نظر می‌رسد معادلهای پیشنهادی مترجمان پیش از هر چیز مبتنی بر بافت آیات بوده است و همین امر، کار را برای ایشان دشوار کرده است. با این همه انتخاب برابرنهادهای مناسب برای واژه و رهایی از تردید و تحیری که پیشینیان ما طی سده ها گرفتار آن بوده‌اند جز با تامل دوباره درباب خاستگاه واژه و ریشه شناسی آن امکان پذیر نیست. براین اساس در مقاله حاضر پس از بیان آراء و اقوال مذکور به جستجوی واژه و ریشه یابی آن در زبانهای سامی پرداخته ایم. نشان داده ایم که سه ریشه ع-ز-ر، ع-ذ-ر و ع-د-ر در زبانهای عربی، عبری سریانی و آرامی معنایی نزدیک به هم دارند و مفهوم مشترک میان این سه ریشه، یاری کردن است. با این حال به عنوان دلیلی دیگر بر این مدعا به ابدال لغوی یا اشتقاق اکبر میان ریشه های ع-ز-ر و ع-ذ-ر در زبان عربی نیز اشاره کرده ایم. افزون بر این به تبیین واژگان هم نشین واژه ع-ز-ر و بافت آیات مورد نظر پرداخته ایم و شباهت آن را با بافت متون مقدس یهودی-مسیحی نشان داده ایم. در پایان، معادل های پیشنهادی مترجمان را ارزیابی کرده ایم و سپس خود معادل یاری کردن یا پشتیبانی کردن را برای واژه پیشنهاد داده ایم. با این همه گفته ایم که مفهوم یاری کردن و پشتیبانی بنابه کاربردهای واژه در متون مقدس پیشگفته، با مفاهیمی مانند همپیمانی و اتحاد، ایمان، رسالت و فرمانبرداری گره خورده و هم نشین شده است.

کلمات کلیدی:

ترجمه های قرآنی، عز، مفردات قرآنی، زبانهای سامی، ریشه شناسی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/954705>

